

Αλέξανδρος Στεφάνου Καλλιγάς (1932–2006)

Γεννήθηκε στην Αθήνα, σε οικογένεια με μακρά παράδοση στην επιστήμη, τη δημόσια ζωή και την αρχιτεκτονική.

Υπήρξε διακεκριμένος αρχιτέκτονας, πολεοδόμος και φιλοτελιστής.

Ανήκε στη γενιά των αρχιτεκτόνων που διαμόρφωσαν τη μεταπολεμική εικόνα της Αθήνας, ενώ παράλληλα αναδείχθηκε σε έναν από τους σημαντικότερους μελετητές του κλασικού ελληνικού φιλοτελισμού,

Σπούδασε Αρχιτεκτονική στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και συνέχισε

μεταπτυχιακές σπουδές στην Πολεοδομία στο Λονδίνο, συγκαταλεγόμενος στους πρώτους Έλληνες αρχιτέκτονες που εξειδικεύθηκαν οργανωμένα στον συγκεκριμένο τομέα. Την περίοδο 1957-59 διετέλεσε επιμελητής στην έδρα της πολεοδομίας του Ε.Μ.Π.

Κατά την πολυετή επαγγελματική του διαδρομή ασχολήθηκε τόσο με τον σχεδιασμό νέων κτιρίων όσο και με την αποκατάσταση και επανάχρηση ιστορικών οικοδομημάτων. Η αρχιτεκτονική του προσέγγιση χαρακτηριζόταν από σεβασμό στην ιστορική φυσιογνωμία των κτιρίων, υψηλή αισθητική και προσπάθεια αρμονικής ένταξης του νέου στοιχείου στο παλαιό.

Ανάμεσα στα σημαντικότερα έργα του συγκαταλέγονται:

- η αποκατάσταση του συγκροτήματος του Αρσακείου Μεγάρου στην οδό Πανεπιστημίου, έργο που τιμήθηκε το 1995 με το διεθνές βραβείο *Eurora Nostra*,
- η ανακαίνιση του Μεγάρου του Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής Τράπεζας στην οδό Θουκυδίδου
- η αρχιτεκτονική μελέτη της ανάπλασης του Μουσείου Μπενάκη (από κοινού με τον γιο του Στέφανο),
- η μελέτη σημαντικών κτιρίων γραφείων, ξενοδοχείων και κατοικιών, μεταξύ των οποίων το ξενοδοχείο Τιτάνια και το κτίριο της οδού Πανεπιστημίου 39 (πρώην Κτηματική Τράπεζα).

Σημαντικό μέρος της επαγγελματικής του δραστηριότητας αφιερώθηκε στη διάσωση και αποκατάσταση νεοκλασικών κτιρίων της Αθήνας. Σύγχρονοί του και μεταγενέστεροι αρχιτέκτονες τον χαρακτήρισαν άνθρωπο με ιδιαίτερο ήθος, υψηλή αισθητική καλλιέργεια και βαθιά κοινωνική αντίληψη του λειτουργήματος του αρχιτέκτονα. Σε αφιέρωμα του Συλλόγου

Αρχιτεκτόνων αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι άσκησε την αρχιτεκτονική «με χαρά, σαν δημιουργικό παιχνίδι αλλά και με υπευθυνότητα, σαν κοινωνικό λειτούργημα».

Τα έργα του όμως δεν περιορίστηκαν μόνο στην Αθήνα. Ενδεικτικά αναφέρουμε την πρότυπη μελέτη προστασίας και ανάδειξης της μεσαιωνικής πόλης των Χανίων, την αποκατάσταση του νέου μουσείου στην Ολυμπία, το Δικαστικό Μέγαρο Θεσσαλονίκης, το πολεοδομικό σχέδιο της Ιεράπετρας κ.ά. Υποδειγματική θεωρείται η μελέτη του για το σύμπλεγμα Μυκόνου-Δήλου-Ρήνειας. Τη δεκαετία του '60 ήταν εκείνος που ξεκίνησε τη διάσωση των παραδοσιακών κτισμάτων της Ύδρας.

Παράλληλα με την επαγγελματική του σταδιοδρομία ανέπτυξε πλούσια και μακρόχρονη φιλοτελική δραστηριότητα.

Ο Αλέξανδρος Καλλιγιάς υπήρξε μέλος του ΔΣ της Ε.Φ.Ε. Φιλοτέχνησε μάλιστα το εξώφυλλο της *Φιλοτέλειας* για την περίοδο 1982-1983. Ανάμεσα στις φιλοτελικές του δραστηριότητες ήταν και η ανάληψη της προεδρίας της Οργανωτικής Επιτροπής της επιτυχημένης Εθνικής Φιλοτελικής Έκθεσης «ΕΛΛΑΣ '84».

Το κύριο αντικείμενο των φιλοτελικών του ερευνών ήταν οι Μεγάλες Κεφαλές του Ερμή. Η συλλογή του διακρινόταν για τη σπανιότητα, την πληρότητα και την τεκμηρίωσή της και αποτέλεσε τη βάση για ένα εξαιρετικό έκθεμα, το οποίο επεξεργάστηκαν με ιδιαίτερη επιμέλεια πατέρας και γιος (Στέφανος). Το έκθεμα απέσπασε το Μεγάλο Βραβείο στη Balkanfila 1991 και Χρυσό Μετάλλιο στη London 2000.

Ήταν ένας από τους σοβαρούς μελετητές και γνώστες των κλασικών μας γραμματοσήμων. Ωστόσο, λόγω του χαρακτήρα του σπάνια διατύπωνε τις απόψεις του δημόσια, γι' αυτό και η καταγραφή των γνώσεών του είναι δυστυχώς μικρή. Το έργο του σήμερα συνεχίζει με ακόμη μεγαλύτερη επιτυχία ο γιος του Στέφανος.

Ο Αλέξανδρος Καλλιγιάς διακρινόταν για τη σεμνότητα, την ευγένεια και την επιστημονική του πληρότητα. Η Ελληνική Φιλοτελική Εταιρεία τον τίμησε με το μετάλλιο της το 2005.

ΠΗΓΕΣ:

- Γιάννης Κούνδουρος – *Φιλοτέλεια* τευχ. 636/2006
- Ηλεκτρονικός κατάλογος φιλοτελικής έκθεσης «101»
 - *Φιλοτελικά Χρονικά* – ΕΦΟ
 - INTERNET